
Forberedelser til ny generalsekretær fra 2001

FRA FORENINGEN

SVERRE STRAND
sekretariatet

Et utvalg nedsatt av Legeforeningens sentralstyre har forberedt ansettelse av ny sekretariatsleder etter at generalsekretær Harry Martin Svabø går av ved årsskiftet 2001–02. Utvalget har foreslått en del endringer i Legeforeningens lover (se side 2473) der målet er å bringe det formelle grunnlag for Legeforeningens sekretariat i samsvar med utviklingen i foreningens politiske organisasjon og ledelse.

Sentralstyret behandlet utvalgets rapport 22. juni, og den ble umiddelbart sendt på høring i yrkesforeningene, fylkesavdelingene og spesialforeningene. Saken skal behandles på landsstyremøtet i oktober. Sentralstyret forutsetter at det er styrets rett og plikt til å organisere arbeidet med rekruttering og ansettelse av ny generalsekretær etter at landsstyret har tatt standpunkt til lovendringsforslagene og forslagene omkring ansettelsesform.

Utvalgsrapporten i sin helhet kan leses på Internett: www.legeforeningen.no

Høringsinstansene er spesielt bedt om å kommentere følgende problemstillinger (forkortet av redaksjonen) samt innholdet i et brev fra Sigrun Solberg (se side 2473):

Presidentens stilling – sekretariatets/generalsekretærens stilling og forholdet til president/sentralstyre

Utvalget mener at det er viktig at forholdene rundt generalsekretærstillingen er klarlagt før selve rekrutteringsprosessen begynner. Dagens forhold og systemer i ledelsen av Legeforeningen er gjennomgått med tanke på å gjøre tilpasninger til et system der presidenten er engasjert i heltidsfunksjon, dessuten å beskrive

en hensiktsmessig rollefordeling mellom politisk og administrativ ledelse. Dagens lovbestemmelser er ikke i samsvar med den praksis som har utviklet seg over mange år.

Utvalget foreslår endringer i lovbestemmelser om presidentens (og visepresidentens) stilling og oppgaver og endringer i

lovbestemmelsene om sekretariatets og generalsekretærens stilling og oppgaver. Forslagene beskriver presidentens stilling som foreningens øverste leder og hva dette innebærer og markerer sekretariatets og generalsekretærens opplysnings- og bistandsplikt overfor presidentens utøvelse av sine oppgaver.

Hva vil foreningen med generalsekretærrollen? Må generalsekretæren være lege? Hva med visegeneralsekretæren?

Utvalget mener at det er best for Legeforeningen at generalsekretæren er lege, men at Legeforeningen ikke bør ha lovfestet krav om generalsekretær fra egen profesjon. Det foreslås å fjerne kravet om legebakgrunn i lovteksten. Hvis generalsekretæren ikke er lege, skal sentralstyret sørge for at andre overordnede medarbeidere i sekretariatet har medisinsk kompetanse. Flertallet i sentralstyret mente at generalsekretæren bør være lege, men var enig med utvalget i at et krav om dette ikke bør være lovfestet.

Utvalget har også vurdert funksjonen som visegeneralsekretær og konstaterer at det dreier seg om en tilleggsfunksjon som stedfortreder ved generalsekretærens fravær, tillagt en av avdelingslederne, som skal være lege. Utvalget mener det kan tenkes flere måter å organisere stedfortrederfunksjonen på og foreslår at stillingen ikke lenger skal være regulert av lovene. En ny generalsekretær skal kunne stå fritt til i samråd med sentralstyret å velge modell for denne funksjonen, for eksempel kan det tenkes en modell med assisterende generalsekretær/stabssjef, eventuelt at stedfortreder utpekes ad hoc.

Generalsekretærens ansettelsesform – løpende arbeidsavtale eller åremål?

Utvalget har vært opptatt av at ansettelsen både skal bygge på begge parter forutsetning om et langsiktig og forpliktende engasjement og at en eventuell uheldig ansettelse av generalsekretær må kunne bringes til opphør på en for begge parter mest mulig smertefri måte. Utvalget mener at foreningen vil være best tjent med en løpende arbeidsavtale som i kraft av egne bestemmelser om periodisk vurdering etter avtalte suksesskriterier eventuelt kan gi foreningen grunnlag for å avslutte ansettelsesforholdet mot en forhåndsavtalt kompensasjon. Utvalget finner ikke grunn til å regulere dette spørsmålet i lovene, og forutsetter at ansettelsesformen skal være åpen, også for eventuelt åremål.

Hvem bør ansette generalsekretæren – landsstyret som nå eller sentralstyret? Hva med ansettelsesmyndigheten for redaktøren av Tidsskriftet?

Utvalget mener at Legeforeningen bør flytte myndigheten til å ansette generalsekretær til sentralstyret for å synliggjøre ansvarslinjene. Eventuelt er det en mulighet å opprette et eget ansettelsesråd bestående av sentralstyret, utvidet med representasjon fra landsstyret og ev. en representant for de ansatte i sekretariatet.

Utvalget ønsker å gjøre tilsvarende endring for myndigheten til å ansette redaktør av Tidsskriftet, nærmest som et spørsmål om «symmetri» i organisasjonen. Hvem som ansetter kan muligens tillegges en viss symbolsk betydning i forhold til ens status. Det vil i så fall ikke være rimelig at det høyeste organ ansetter redaktør, mens det nest høyeste ansetter redaktørens administrative overordnede, generalsekretæren.

Tidsskriftets redaktør har kommentert overfor sentralstyret at landsstyrets myndighet til å ansette redaktør understreker stillingens uavhengighet og forsterker Tidsskriftets troverdighet og uavhengighet. Det skal ha frihet til å kommentere og kritisere også sentralstyrets arbeid og vurderinger og bør derfor bare stå til rette for landsstyret.

Sentralstyret var enig i betydningen av de prinsipielle hensyn som redaktøren anførte. Det ble imidlertid antatt at disse kunne ivaretas tilfredsstillende ved at redaktøren ved en eventuell oppsigelse som vedkommende selv mente hadde sin årsak i uenighet om redaksjonelle forhold eller uavhengighet, ble gitt rett til å anke oppsigelsen inn for landsstyret med oppsettende virkning.

Hvem skal ha myndighet til å fastsette instruks?

Utvalget påpeker at gjeldende lover legger instruksmyndigheten for generalsekretæren til landsstyret, mens instruksmyndigheten for sekretariatet tilligger sentralstyret. Utvalget er kommet til at instruksmyndigheten i begge tilfeller prinsipielt bør tilligge sentralstyret, som generalsekretærens overordnede organ og som også fastsetter lønn og andre vilkår, retningslinjer for generalsekretærens økonomiske disposisjonsrett osv.

Hvem skal ansette og fastsette lønn for sekretariatets overordnede funksjonærer?

Sentralstyret ansetter avdelingslederne i sekretariatet og fastsetter og regulerer deres lønn. Utvalget går inn for å endre dette forhold for å markere generalsekretærens endelige ansvar for sekretariatet overfor sentralstyret.

Ansettelsesmyndigheten og myndigheten til å fastsette og regulere lønn er en svært viktig del av sekretariatslederens personalpolitiske virkemidler.

Publisert: 30. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 19. februar 2026.